

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

160/2024 Sb.

VYHLÁŠKA

ze dne 10. června 2024

o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin

Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem práce a sociálních věcí stanoví podle § 108 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 392/2005 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 223/2013 Sb., zákona č. 267/2015 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 205/2020 Sb., zákona č. 544/2020 Sb., zákona č. 152/2023 Sb. a zákona č. 167/2023 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 7 odst. 1 zákona:

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška upravuje hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid podle § 7 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) dítětem předškolního věku dítě, které nedovršilo 6 let věku nebo nezahájilo povinnou školní docházku,
- b) žákem fyzická osoba po zahájení povinné školní docházky do doby poskytování vzdělávání, školských služeb nebo péče v zařízení pro výchovu a vzdělávání nebo v provozovně pro výchovu a vzdělávání,
- c) dlouhodobým pobytem pobyt ve vnitřním prostoru nebo jeho funkčně vymezené části, který trvá v průběhu jednoho dne 4 hodiny a déle a opakuje se při trvalém užívání budovy více než jednou týdně; za dlouhodobý pobyt se považuje i pravidelné střídání krátkodobého pobytu v různých vnitřních prostorech, trvá-li v průběhu jednoho dne 4 hodiny a déle a opakuje-li se při trvalém užívání budovy více než jednou týdně,
- d) krátkodobým pobytem pobyt v místnosti během jednoho dne po dobu kratší než 4 hodiny,
- e) přímo větratelnými prostory prostory větratelné z venkovního prostoru budovy nebo nuceně větratelné mechanicky,
- f) zobrazovací jednotkou zařízení, které mění elektronické informace na optické a je určené pro zrakovou komunikaci s člověkem,

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů.

g) ubytovacím zařízením domov mládeže, internát, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, školské zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a školské zařízení preventivně výchovné péče.

Prostorové podmínky

§ 3

(1) Zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozovna pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětská skupina musí mít venkovní prostor umožňující volný pohyb dětí. Tento venkovní prostor lze nahradit využitím obdobné plochy v docházkové vzdálenosti. Docházková vzdálenost musí odpovídat věku a fyzickým možnostem dětí a účelnosti využití dané plochy v rámci jejich denního režimu.

(2) Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovna pro výchovu a vzdělávání poskytující základní vzdělání musí mít venkovní prostor, jehož součástí je plocha pro přestávkový pobyt žáků a plocha pro tělovýchovu a sport. Tento venkovní prostor lze nahradit využitím obdobné plochy v docházkové vzdálenosti. Docházková vzdálenost musí odpovídat věku a fyzickým možnostem žáků a účelnosti využití dané plochy v rámci jejich denního režimu. Na základní umělecké školy, školská výchovná a ubytovací zařízení a školská zařízení pro zájmové vzdělávání se věta první nepoužije.

(3) Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovna pro výchovu a vzdělávání poskytující střední vzdělání musí mít venkovní prostor, jehož součástí je plocha pro tělovýchovu a sport. Tento venkovní prostor lze nahradit využitím obdobné plochy v docházkové vzdálenosti. Na konzervatoře, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, vyšší odborné školy, školská výchovná a ubytovací zařízení a školská zařízení pro zájmové vzdělávání se věta první nepoužije.

(4) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc¹⁾ a školské zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče²⁾ musí mít venkovní prostor umožňující volný pohyb. Tento venkovní prostor lze nahradit využitím obdobné plochy v docházkové vzdálenosti. Docházková vzdálenost musí odpovídat věku a fyzickým možnostem dětí a žáků a účelnosti využití dané plochy v rámci jejich denního režimu. Na rodinnou a výchovnou skupinu zařízení pro ústavní a ochrannou výchovu a na zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která jsou umístěna v samostatné bytové jednotce, se věta první nepoužije.

(5) Rostliny a dřeviny vysazené ve venkovním prostoru podle odstavců 1 až 4 věty první a užití ve vnitřních pobytových prostorech zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání a dětské skupiny musí být vybrány a udržovány tak, aby byla zachována ochrana zdraví dětí a žáků.

§ 4

(1) Prostorové podmínky a vnitřní uspořádání v zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozovně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině musí umožňovat výuku, volné hry dětí, jejich odpočinek, osobní hygienu, tělesná cvičení a zajištění stravování, pokud toto není zajištěno v jiném stravovacím zařízení. Lehátka nebo lůžka používaná dětmi musí poskytovat pevnou oporu zad, izolaci proti chladu a musí být umožněn volný pohyb mezi lehátkou a lůžky. Prostor pro ukládání lehátek, lůžek a lůžkovin musí umožňovat jejich provětrávání a oddělené uložení lůžkovin pro každé dítě. Každé dítě musí mít individuálně přidělené a označené lůžkoviny.

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů.

(2) V zařízeních pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání se musí zřídit pro žáky učebny a pracovny, které musí být vybaveny a uzpůsobeny tak, aby byly zajištěny podmínky pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením podle druhu jejich zdravotního postižení. Ve školách uskutečňujících vzdělávací program pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se v učebnách vytvářejí relaxační kouty umístěné mimo prostor lavic.

(3) Podlaha v zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině musí být snadno čistitelná. Ve výukových místnostech musí být podlahové krytiny matné, které splňují minimální hodnotu činitele odrazu 0,2.

§ 5

V zařízení pro výchovu a vzdělávání a v provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině musí být hygienická zařízení a šatny osvětlené a větratelné. V prostoru šatny musí být umožněno každému dítěti a žákovi uložit své osobní věci odděleně od osobních věcí ostatních dětí a žáků. Další požadavky na hygienická zařízení a šatny jsou upraveny v přílohách č. 1 a 4 k této vyhlášce.

§ 6

V zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině musí být dodrženy normové hodnoty podle české technické normy upravující optimální doby dozvuku³).

§ 7

(1) Prostory určené k výuce tělesné výchovy a tělocvičny v zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání musí být větratelné; požadavky na větrání jsou upraveny v příloze č. 4 k této vyhlášce. Podlaha musí být snadno čistitelná.

(2) U tělocvičny musí být zřízena šatna a záchodová kabina s instalovanou záchodovou mísou, která je vybavena přívodem tekoucí pitné⁴) nebo užitkové⁵) vody, pokud záchodová kabina nenavazuje na umývárnu, musí v ní nebo v její předsíni být zřízeno umyvadlo s přívodem tekoucí pitné a teplé vody (dále jen „záchodová kabina“). Dále u tělocvičny musí být zřízena umývárna vybavená umyvadly a sprchami, které musí být napojeny na přívod tekoucí pitné a teplé vody. Požadavky na vybavení hygienického zařízení jsou upraveny v bodě 5 přílohy č. 1 k této vyhlášce.

§ 8

Při výuce oborů praktického vzdělávání v zařízení pro výchovu a vzdělávání, kde je plněna povinná školní docházka, pokud prostory nejsou součástí školy, musí být pro žáky zřízen prostor pro odkládání oděvů a obuvi, záchodová kabina a zázemí pro pedagogické pracovníky podle jiného právního předpisu⁶). Požadavky na vybavení hygienického zařízení jsou upraveny v bodě 5 přílohy č. 1 k této vyhlášce.

§ 9

Prostory pro pobyt žáků v zařízení pro zájmové vzdělávání⁷) a provozovně pro zájmové vzdělávání⁸) se upravují a zřizují tak, aby umožňovaly činnost, pro kterou jsou zřízeny. Pokud prostory pro pobyt v zařízení pro zájmové vzdělávání a v provozovně pro zájmové vzdělávání nejsou součástí školy, musí být pro žáky zřízen prostor pro odkládání oděvů a obuvi, záchodová kabina a ve školní družině a školním klubu zázemí pro pedagogické pracovníky podle jiného

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

právního předpisu⁶). Požadavky na vybavení hygienického zařízení jsou upraveny v bodě 5 přílohy č. 1 k této vyhlášce.

§ 10

Zásobování vodou

(1) Ve společných prostorech základní školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, které jsou přístupné všem žákům, mimo prostor hygienického zařízení, musí být na každém patře umístěn minimálně jeden zdroj tekoucí pitné vody k zajištění pitného režimu žáků.

(2) V případě, že v každé učebně základní školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy nebo u klastrové školy v bezprostřední blízkosti centrálního multifunkčního prostoru určeného k výuce žáků z několika tříd (dále jen „klastrová škola“), mimo prostor hygienického zařízení, je umístěno umyvadlo s tekoucí pitnou vodou k zajištění pitného režimu žáků, nemusí být zřízen ve společných prostorech zdroj pitné vody podle odstavce 1.

§ 11

Lesní mateřská škola

(1) V lesní mateřské škole musí být zabezpečen dostatek pitné vody k pití, osobní hygieně a pro potřeby poskytnutí první pomoci. K donášení nebo dovozu pitné vody mohou být použity pouze pro tento účel vyčleněné čisté a uzavíratelné nádoby zhotovené z materiálů určených pro styk s potravinami⁹).

(2) V bezprostřední blízkosti zázemí lesní mateřské školy nebo v zázemí lesní mateřské školy musí být umístěno hygienické zařízení se záchodem a umyvadlem s tekoucí pitnou vodou, vybavené prostředky pro hygienické mytí a hygienické osušení rukou a toaletním papírem.

(3) Zázemí lesní mateřské školy musí být udržováno v čistotě, suchu a ve stavu neohrožujícím zdraví dětí a musí umožňovat uložení osobních věcí dětí a materiálního vybavení lesní mateřské školy.

(4) Zázemí lesní mateřské školy musí dále umožňovat ochranu dětí před nepříznivými klimatickými podmínkami.

(5) Na lesní mateřskou školu se požadavky podle § 3 až 7 a § 12 až 22 a příloh č. 1 až 4 k této vyhlášce nepoužijí.

§ 12

Ubytování

(1) V ubytovacím zařízení musí být zřízeny pokoje pro ubytované, oddělený prostor pro uložení čistého a použitého prádla, prostory pro sušení oděvů, pro uskladnění a čištění obuvi, pro úklid a sezónní potřeby. Součástí ubytovacího zařízení musí být zázemí pro vychovatele podle jiného právního předpisu⁶). Požadavky na vybavení hygienického zařízení jsou upraveny v bodě 5 přílohy č. 1 k této vyhlášce. Ve školském zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče musí být zřízena komunitní místnost. V domově mládeže a internátě musí být zřízena studovna, která slouží také jako komunitní místnost, a prostory pro zajištění individuálního stravování.

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

(2) Na rodinné a výchovné skupiny zařízení pro ústavní a ochrannou výchovu²⁾ a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc¹⁾, které jsou umístěny v samostatných bytových jednotkách¹⁰⁾ se odstavec 1, § 3 odst. 5, § 4 až 6, § 13 odst. 1, § 14 až 20 a přílohy č. 1 až 4 nepoužijí.

§ 13

Vybavení nábytkem

(1) Zařízení pro výchovu a vzdělávání, provozovna pro výchovu a vzdělávání a dětská skupina musí být vybaveny nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku dětí a žáků a podporuje správné držení těla. Židle a stoly pro děti a žáky musí splňovat normové hodnoty české technické normy upravující velikostní ukazatele nábytku¹¹⁾ a musí umožňovat dodržování ergonomických zásad práce dětí a žáků v sedě, které jsou upraveny v příloze č. 2 k této vyhlášce. Pracovní stoly dětí a žáků musí mít matný povrch. Při používání tabule musí být dodržena vzdálenost minimálně 2 m od přední hrany prvního stolu žáka před tabulí.

(2) Vybavení nábytkem v ubytovacím zařízení musí odpovídat charakteru zařízení a věku dětí nebo žáků. Patrová lůžka vybavená nepropustnou podložkou pod matrací musí být zřízena jen v odůvodněných případech s ohledem na tělesné a rozumové schopnosti ubytovaných a musí odpovídat normovým požadavkům české technické normy upravující rozměry a bezpečnost patrových lůžek¹²⁾. Každé lůžko musí poskytovat pevnou oporu zad a musí mít samostatný prostor pro uložení lůžkovin.

(3) Při uspořádání pracovních stolů se dbá na to, aby u žáků nedocházelo k jednostrannému statickému zatížení svalových skupin a aby byly dodrženy požadavky na úroveň osvětlení podle české technické normy upravující osvětlení^{13),14),15)}.

Osvětlení

§ 14

(1) Ve vnitřních prostorech budov zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání a dětské skupiny určených k dlouhodobému pobytu dětí a žáků musí denní osvětlení odpovídat požadavkům české technické normy upravující denní osvětlení¹³⁾.

(2) Požadavky na denní, elektrické a sdružené osvětlení jsou upraveny v příloze č. 3 k této vyhlášce. Měření se provádí podle českých technických norem pro měření osvětlení prostorů^{16),17)}.

(3) V případě, že u užívané stavby zařízení pro výchovu a vzdělávání nebo provozovny pro výchovu a vzdělávání nelze ze stavebně-technických důvodů dodržet povinnosti stanovené v odstavci 1, je možné použít celkové sdružené osvětlení splňující odstavec 2 písm. a) a b) přílohy č. 3 k této vyhlášce v jeho celém prostoru. Stejným způsobem lze postupovat i v případě stavby, která byla doposud užívána za jiným účelem než jako prostory zařízení pro výchovu a vzdělávání nebo provozovny pro výchovu a vzdělávání poskytující střední vzdělání, a to včetně konzervatoře, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a vyšší odborné školy, s výjimkou školy poskytující vedle středního i základní vzdělání.

(4) U klastrových škol je možné použít celkové sdružené osvětlení, elektrické osvětlení musí být navýšeno o dva stupně osvětlenosti a musí být regulovatelné pro různé činnosti.

(5) V prostorech určených pouze ke krátkodobému pobytu je možné použít celkové sdružené osvětlení. Dále je možné celkové sdružené osvětlení použít v dílnách při potřebě osvětlit stíněné povrchy. Pro děti a žáky se zrakovým postižením nebo zrakovými vadami je nutné zajistit denní

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů.

i elektrické osvětlení¹³⁾·¹⁵⁾ odpovídající specifickým potřebám podle stupně jejich postižení. V soustavě sdruženého osvětlení denní i doplňující elektrické osvětlení musí splňovat požadavky podle odstavce 2 písm. a) a b) přílohy č. 3 k této vyhlášce a požadavky české technické normy upravující sdružené osvětlení¹⁴⁾.

(6) Rostliny a dřeviny vysázené ve venkovním prostoru podle § 3 odst. 1 až 4 věty první nesmí způsobit v učebnách, hernách a pracovnách snížení parametrů denního osvětlení pod úroveň požadovanou pro sdružené osvětlení¹⁴⁾.

(7) Parametry elektrického osvětlení ve vnitřních prostorech budovy zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání a dětské skupiny musí odpovídat normovým požadavkům české technické normy upravující požadavky na osvětlení pro vnitřní pracoviště¹⁵⁾.

(8) Osvětlení tabule musí odpovídat normovým požadavkům české technické normy upravující požadavky na osvětlení pro vnitřní pracoviště¹⁵⁾. Tabule musí mít matný povrch, což se nevztahuje na tabule, na které se nepíše křídou. Ze všech pracovních míst ve směru pohledu na tabuli musí být vyloučeno zrcadlení svítidel na tabuli. Ve stěně za tabulí nesmí být osvětlovací otvor, v opačném případě musí být zakryt neprůsvitným materiálem, jehož činitel odrazu světla se blíží hodnotě činitele odrazu této stěny.

(9) U užívané stavby bude po výměně lineárních zářivkových trubíc stávajících svítidel za LED trubice se srovnatelným světelným tokem nebo po výměně elektrického osvětlení provozovatelem bezodkladně zajištěno měření elektrického osvětlení v souladu s postupy popsány v českých technických normách upravujících měření elektrického osvětlení¹⁶⁾ prokazující splnění normových požadavků¹⁵⁾. Výměna elektrického osvětlení, svítidel, elektrických rozvodů a ovládání musí být provedena podle návrhu elektrického osvětlení a v souladu s požadavky české technické normy upravující požadavky na osvětlení pro vnitřní pracoviště¹⁵⁾.

§ 15

(1) Úroveň denního i elektrického osvětlení prostorů se zobrazovacími jednotkami musí být v souladu s požadavky české technické normy upravující osvětlení¹³⁾·¹⁴⁾·¹⁵⁾.

(2) Pracoviště u zobrazovacích jednotek musí být umístěna tak, aby žáci nebyli oslňováni jasem osvětlovacích otvorů a ani se jim tyto otvory nezrcadlily na zobrazovací jednotce. Svítidla musí být vhodně rozmístěna a mít takové rozložení jasů a úhly clonění, aby se nezrcadlila na zobrazovací jednotce a nedocházelo ke ztížení zrakové činnosti potřebné k práci nebo místa s vizuálními prvky vykonávané práce (dále jen „zrakový úkol“).

(3) Vzdálenost zobrazovací jednotky od očí musí být regulovatelná, nejméně 0,5 m od horního okraje zobrazovací jednotky ve výši očí. U pracovišť se zobrazovacími jednotkami musí být pro zachování dobrých podmínek vidění, zrakové pohody i vyhovující pracovní polohy zajištěna pro všechny uživatele možnost úprav pracovního místa podle jejich individuálních potřeb, zejména podle tělesné výšky a prováděných činností, a regulace denního osvětlení.

§ 16

V ložnicích ubytovacího zařízení musí denní osvětlení vyhovovat požadavkům české technické normy upravující osvětlení pro obytné místnosti¹⁸⁾. Celkové elektrické osvětlení v ničem necloněné srovnávací rovině v úrovni podlahy musí mít $\bar{E}_m = 200$ lx. Svítidla místního osvětlení musí být polohovatelná tak, aby se osvětlení dalo přizpůsobit zrakovým potřebám uživatelů a

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

zajistila se osvětlenost $\bar{E}_m = 500$ lx. Studovny musí mít celkové elektrické osvětlení na srovnávací rovině v úrovni stolů $\bar{E}_m = 500$ lx.

§ 17

(1) Pro většinu zrakových činností v zařízení pro výchovu a vzdělávání, provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině se vyžaduje směr denního osvětlení zleva a shora. Svítidla u soustav elektrického osvětlení se umísťují na strop rovnoběžně s okenní stěnou, pokud to umožní stavebně technické dispozice prostor. Místa dětí a žáků u pracovních stolů musí být v učebnách, hernách a pracovních orientována tak, aby děti a žáci nebyli v zorném poli oslňování jasně osvětlovaných otvorů a ani si nestínili místo, kde se nachází předmět zrakové činnosti (dále jen „místo zrakového úkolu“).

(2) Výška horizontálních srovnávacích rovin pro návrh a posouzení osvětlení místa zrakového úkolu

a) u denního osvětlení

1. v zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozovně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině je 0,45 m nad podlahou,

2. v zařízení pro výchovu a vzdělávání žáků a provozovně pro výchovu a vzdělávání žáků je 0,85 m nad podlahou,

b) u elektrického osvětlení

1. v zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozovně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině je dána převládající výškou stolů, v ostatních prostorech herny a v ložnici úrovni podlahy,

2. v zařízení pro výchovu a vzdělávání žáků a provozovně pro výchovu a vzdělávání žáků je stejná jako převládající výška stolů.

(3) Za místo zrakového úkolu v zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozovně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině je považován prostor se stoly a prostor herny s výjimkou prostoru určeného k uskladnění lehátek a lůžek.

(4) Za místo zrakového úkolu v zařízení pro výchovu a vzdělávání žáků a provozovně pro výchovu a vzdělávání žáků je považován prostor s maximálním počtem možných řad pracovních stolů včetně stolu učitele a za okolí zrakového úkolu je považován prostor místnosti sloužící výuce.

(5) Osvětlovací soustavy a části vnitřních prostorů odrážející světlo musí být čištěny a obnovovány ve lhůtách daných plánem údržby v souladu s projektem osvětlení a musí být udržovány v takovém stavu, aby požadované vlastnosti osvětlení byly splněny po celou dobu života osvětlovací soustavy. Není-li zpracován v projektu osvětlení plán údržby, provádí se nejméně dvakrát ročně mytí oken, rámu, svítidel a světelných zdrojů.

(6) Výplně u svislých a šikmých osvětlovacích otvorů v prostorech s dlouhodobým pobytem osob musí být čiré, bezbarvé a umožňovat výhled ven.

§ 18

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

(1) Regulace denního osvětlení, rozložení světla a zábrana oslnění musí být v souladu s českou technickou normou upravující denní osvětlení¹³).

(2) Osvětlení prostor určených pro sport musí být v souladu s českými technickými normami upravující osvětlení¹⁵,¹⁹). U těchto prostor výška srovnávací roviny pro návrh a posouzení elektrického osvětlení musí být na úrovni podlahy.

§ 19

Mikroklimatické podmínky

(1) Prostory zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání a dětské skupiny určené k pobytu musí být přímo větratelné. Požadavky na větrání čerstvým vzduchem a výměnu vzduchu v době využití interiéru jsou upraveny v příloze č. 4 k této vyhlášce. Pro zajištění větrání z venkovního prostoru budovy přirozeným větráním je nutné zajistit otevírání a zavírání oken z podlahy bezpečným způsobem. Bezpečným způsobem z podlahy je nutné zajistit i manipulaci se žaluziemi a dalšími clonicími zařízeními.

(2) Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovna pro výchovu a vzdělávání a dětská skupina musí splňovat parametry mikroklimatických podmínek uvedené v tabulce č. 2 přílohy č. 4 k této vyhlášce. Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovna pro výchovu a vzdělávání a dětská skupina nesmí být provozovány v případě, že 3 dny po sobě jdoucí klesne minimální teplota vzduchu v těchto prostorech pod hodnotu uvedenou v tabulce č. 2 přílohy č. 4 k této vyhlášce.

(3) V zařízení pro výchovu a vzdělávání a v provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině při extrémních venkovních teplotách, kdy venková teplota vzduchu naměřená ve stínu je vyšší než 30 °C nebo kdy je ve vnitřních prostorech naměřena výsledná teplota vyšší než hodnota $t_{g \max}$ uvedená v tabulce č. 2 přílohy č. 4 k této vyhlášce, musí být zajištěno snížení tepelné zátěže dětí a žáků, zejména pobytem dětí a žáků v tepelně nezátíženém prostředí a zajištěním pitného režimu pro děti a žáky.

(4) Pokud venková stav prostředí neumožňuje využít přirozené větrání pro překročení přípustných hodnot škodlivin²⁰) a hluku²¹) ve venkovním prostředí, musí být mikroklimatické podmínky a větrání čerstvým vzduchem zajištěny vzduchotechnickým zařízením.

Provozní podmínky

§ 20

(1) Časové rozložení výuky a režim dne v zařízení pro výchovu a vzdělávání, s výjimkou zařízení sociálně výchovné činnosti a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a v provozovně pro výchovu a vzdělávání musí odpovídat věkovým zvláštnostem dětí a žáků a jejich biorytmům. Při výuce je třeba dbát na prevenci jednostranné statické zátěže vybraných svalových skupin výchovou dětí a žáků k správnému sezení a držení těla. Zásady pro práci dětí a žáků v sedě jsou upraveny v příloze č. 2 k této vyhlášce.

(2) V zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozovně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině je denní doba pobytu venku po maximální možnou dobu. Dobu pobytu venku lze upravit s ohledem na klimatické podmínky.

§ 21

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

(1) Prostory zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání a dětské skupiny musí být udržovány v čistém a nepoškozeném stavu s ohledem na účel jejich užívání, a to včetně používaných lůžkovin, ručníků a prádla.

(2) Čisté lůžkoviny, ručníky a prádlo se skladují v samostatných prostorech nebo v čistých, uzavíratelných skříních nebo na policích v obalech. Manipulace s použitými lůžkovinami, ručníky a prádlem musí probíhat hygienicky nezávadným způsobem.

(3) U nuceného větrání a klimatizace musí být zajištěna pravidelná údržba a čištění podle návodu výrobce nebo dodavatele.

§ 22

Přechodná ustanovení

(1) Na stavby zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětské skupiny, jejichž užívání bylo povoleno přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, se ustanovení § 4 odst. 3 věty druhé a § 19 odst. 4 nepoužijí.

(2) Povinnost zajistit vhodnými prostředky izolaci proti chladu u lůžek a lehátek podle § 4 odst. 1 musí být splněna do 31. prosince 2024.

§ 23

Dostupnost českých technických norem

České technické normy, které se podle této vyhlášky používají, jsou zveřejněny na internetových stránkách České agentury pro standardizaci.

§ 24

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.
2. Vyhláška č. 343/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.
3. Vyhláška č. 465/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb.
4. Vyhláška č. 306/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

§ 25

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 2024.

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů.

Ministr zdravotnictví:

prof. MUDr. Válek, CSc., MBA, EBIR, v. r.

Požadavky na hygienické zařízení

1. Hygienické zařízení v zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání žáků upravuje vyhláška o požadavcích na výstavbu¹⁰).
2. Hygienické zařízení v provozovně živnosti péče o dítě do 3 let věku v denním režimu a dětské skupině, do které dochází děti do 3 let věku, musí obsahovat dětské záchodové mísy, které musí svou velikostí a výškou osazení od podlahy odpovídat věku dětí a které jsou napojeny na přívod tekoucí pitné nebo užitkové vody (dále jen „dětská záchodová mísa“), dětská umyvadla, která musí svou velikostí a výškou osazení od podlahy odpovídat věku dětí a která jsou napojena na přívod tekoucí pitné a teplé vody (dále jen „dětská umyvadla“) a dětské nočníky. Dětské nočníky se myjí pod tekoucí pitnou nebo teplou vodou včetně dezinfekce v prostoru provozně nebo prostorově odděleném od prostoru užívaného dětmi. Umývárna se dále vybavuje podle věku dětí sprchou nebo sprchovým koutem s napojením na přívod tekoucí pitné a teplé vody. Umyvadla a sprchy musí být opatřeny pouze jedním výtokovým ventilem napojeným na centrální termostatickou směšovací armaturu umístěnou mimo dosah dětí, nebo směšovacími bateriemi se zařízením pro omezení nejvyšší teploty na výtoku. Umývárna je dále vybavena krytým odpadkovým košem a v případě péče o dítě do 2 let věku přebalovacím pultem.
3. Hygienické zařízení v zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, v provozovně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině musí obsahovat dětské záchodové mísy, a dále dětská umyvadla a sprchy, napojené na přívod tekoucí pitné a teplé vody. Umyvadla a sprchy musí být opatřeny pouze jedním výtokovým ventilem napojeným na centrální termostatickou směšovací armaturu umístěnou mimo dosah dětí, nebo směšovacími bateriemi se zařízením pro omezení nejvyšší teploty na výtoku. Sprchy musí být řešeny tak, aby do nich děti mohly vstupovat bez cizí pomoci.
4. V zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině musí být vyčleněn odvětrávaný prostor pro ukládání čisticích prostředků a pomůcek mimo dosah dětí a žáků. V případě, že není zřízena výlevka s přívodem tekoucí pitné a teplé vody s odvodem vody v samostatné místnosti, zřídí se alespoň na jednom hygienickém zařízení. V případě hygienického zařízení zřízeného podle bodu 2 lze výlevku nahradit jiným technickým vybavením zajišťujícím přívod tekoucí pitné a teplé vody a odtok vody, které je umístěno tak, aby bylo umožněno hygienické mytí a dezinfekce dětských nočníků mimo dosah dětí.
5. Všechna hygienická zařízení v zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině musí být vybavena prostředky pro hygienické mytí a hygienické osušení rukou a toaletním papírem. Umyvadla a sprchy musí být napojeny na přívod tekoucí pitné a teplé vody. Každá záchodová kabina musí být vybavena krytým odpadkovým košem. Stěny a podlahy hygienického zařízení musí být omyvatelné a čistitelné a snadno dezinfikovatelné.

Zásady pro práci dětí a žáků vsedě a ergonomické parametry školního nábytku

1. Funkční rozměry nábytku pro dodržení fyziologického sedu a správné postavení páteře a pánve:

a) Výška sedadla je rovna délce bérce, zvětšené o výšku nízkého podpatku (1 až 2 cm), kdy chodidla jsou při zadním sezení celou plochou v kontaktu s podlahou tak, aby bylo možno se o ně pevně opřít.

b) Efektivní hloubka sedadla podepírá nejméně dvě třetiny délky stehna. Přední hrana sedadla nesmí zasahovat do podkolenní jamky a musí být zaoblená.

c) Opěradlo slouží především jako opora beder, nikoliv hrudní páteře. Pro volný pohyb horních končetin nesmí sahat výš, než k dolnímu úhlu lopatek.

d) Výška pracovní plochy stolu se umísťuje ve výšce loktů volně spuštěných paží sedícího dítěte a žáka.

e) Ergonomické požadavky splňuje stůl s nastavitelným sklonem desky, a to pro psaní 10 - 16 stupňů, pro čtení až 35 stupňů.

2. Židle a stoly v kontaktu s podlahou musí být stabilní. Pro dynamický sed je vhodný kyv sedáku v předozadní rovině od - 5 do + 5 stupňů.

3. Nejméně namáhavý sed, jak pro svalovou aktivitu, tak pro tlak na meziobratlové ploténky, je v mírném záklonu s podepřenou páteří.

4. Z důvodu snižování statického přetěžování svalových skupin pohybového aparátu je důležité funkční střídání poloh, mezi něž patří zejména krátkodobé zařazování alternativních poloh mimo pracovní stoly, například klek, leh a používání pomůcek pro dynamický sed, například balanční míče, overball, balanční podložky.

Požadavky na denní, elektrické a sdružené osvětlení

(1) Prostor s denním osvětlením musí splňovat minimálně tyto hodnoty:

a) denní osvětlení

1. pro svislé a šikmé osvětlovací otvory vyjádřené cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_T = 2$ % na 50 % posuzovaného prostoru a zároveň minimálním cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_{TM} = 0,7$ % na 95 % posuzovaného prostoru,

2. pro vodorovné osvětlovací otvory s čirým materiálem vyjádřené cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_T = 2,0$ % na 95 % posuzovaného prostoru, denní osvětlení pro vodorovné osvětlovací otvory s difúzním materiálem vyjádřené cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_T = 1,7$ % na 95 % posuzovaného prostoru,

b) celkové elektrické osvětlení prostoru vyjádřené udržovanou osvětleností musí být minimálně $\bar{E}_m = 200$ lx s rovnoměrností osvětlení $U_o \geq 0,4$ v převažující rovině místa zřakového úkolu, pokud příslušná česká technická norma upravující hodnoty elektrického osvětlení¹⁵⁾ nestanoví vyšší hodnoty.

(2) Celý prostor místnosti se sdruženým osvětlením musí splňovat minimálně tyto hodnoty:

a) denní osvětlení

1. pro svislé a šikmé osvětlovací otvory vyjádřené cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_T = 1$ % na 50 % posuzovaného prostoru a zároveň minimálním cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_{TM} = 0,5$ % na 95 % posuzovaného prostoru,

2. pro vodorovné osvětlovací otvory vyjádřené cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_T = 1,5$ % na 50 % posuzovaného prostoru a zároveň minimálním cílovým činitelem denní osvětlenosti $D_{TM} = 0,5$ % na 95 % posuzovaného prostoru,

b) celkové doplňující elektrické osvětlení vyjádřené udržovanou osvětleností minimálně $\bar{E}_m = 300$ lx s rovnoměrností osvětlení $U_o \geq 0,4$ v posuzovaných prostorech, pokud příslušná česká technická norma upravující hodnoty elektrického osvětlení¹⁵⁾ nestanoví vyšší hodnoty. Intenzita elektrického osvětlení u udržovaných osvětleností 200-500 lx včetně se navyšuje o jeden stupeň řady osvětleností podle české technické normy pro elektrické osvětlení¹⁵⁾.

(3) Stanovení hodnoty indexu oslnění R_{UG} pro elektrické osvětlení ve vnitřních prostorech musí být součástí návrhu elektrického osvětlení, který bude obsahovat výpočet R_{UG} použitím rovnice¹⁵⁾ a vyhodnocuje se pro sedící osobu ve výšce 1,2 m a pro stojící osobu 1,7 m v prostoru místnosti před tabulí sloužící výuce. Výsledek výpočtu se zaokrouhlí na celé číslo směrem dolů. Barevný tón elektrického světla volit pro hodnoty $\bar{E}_m \leq 200$ lx teple bílý; $200 \text{ lx} < \bar{E}_m \leq 1000$ lx neutrálně bílý; $\bar{E}_m > 1000$ lx chladně bílý podle české technické normy upravující hodnoty elektrického osvětlení¹⁵⁾.

Požadavky na větrání a parametry mikroklimatických podmínek

Tabulka č. 1: Množství přiváděného venkovního vzduchu v učebnách, hernách, pracovních a tělocvičnách a množství odváděného vzduchu v šatnách a hygienických zařízeních v zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovně pro výchovu a vzdělávání a dětské skupině:

typ prostoru	přiváděný vzduch (m ³ . hod ⁻¹)	venkovní odváděný vzduch (m ³ . hod ⁻¹) pro větrání	nárazové
učebny, herny, pracovní, místnosti určené k dlouhodobému pobytu dětí a žáků	20 na dítě/žáka		
tělocvičny	20 na dítě/žáka		
šatny		20 na dítě/žáka	
umývárny		30 na 1 umyvadlo	
sprchy		150 - 200 na 1 sprchu	
záchodové kabiny		50 na 1 kabinu, 25 na 1 pisoár	

Celoročně přípustné parametry mikroklimatických podmínek:

Tabulka č. 2: Hodnoty teplot, rychlosti proudění a relativní vlhkosti vzduchu

typ prostoru	teploty		rychlost proudění		relativní vlhkost
	t _g (°C)	min t _g (°C)	max v _a (m . s ⁻¹)	rh (%)	
učebny, herny, pracovní, místnosti určené k dlouhodobému pobytu dětí a žáků		28			
tělocvičny	18	28			
šatny	20	28	0,1 - 0,2	30 - 65	
umývárny	24	-			
sprchy	24	-			
záchodové kabiny chodby	a ₁₈	-			

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů.

Kontrolu teploty vzduchu v pobytových prostorech lze zabezpečit pomocí nástěnných teploměrů. Teploměry se nesmí umisťovat na stěny s okny a stěny vystavené přímému dopadu slunečního záření a musí být umístěny minimálně 1 m nad úrovní podlahy.

- 1) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) ČSN 730527 Akustika – Projektování v oboru prostorové akustiky – Prostory pro kulturní, školní a veřejné účely.
- 4) § 3 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) § 3 odst. 7 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Vyhláška č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu.
- 11) ČSN EN 1729-1 Nábytek – Židle a stoly pro vzdělávací instituce – Část 1: Funkční rozměry.
- 12) ČSN EN 747-1 + A1 Nábytek – Patrová lůžka a vysoká lůžka – Část 1: Požadavky na bezpečnost, pevnost a trvanlivost.
- 13) ČSN EN 17037+ A1 Denní osvětlení budov, ČSN 73 0580-1 Denní osvětlení budov Část 1: Základní požadavky a ČSN 73 0580-3 Denní osvětlení budov Část 3: Denní osvětlení škol.
- 14) ČSN 36 0020 Sdružené osvětlení.
- 15) ČSN EN 12464-1 Světlo a osvětlení – Osvětlení pracovních prostorů – Část 1: Vnitřní pracovní prostory.
- 16) ČSN 36 0011-1 Měření osvětlení prostorů – Část 1: Základní ustanovení, ČSN 36 0011-3 Měření osvětlení prostorů – Část 3: Měření umělého osvětlení vnitřních prostorů.
- 17) ČSN 36 0011-2 Měření osvětlení prostorů – Část 2: Měření denního osvětlení.
- 18) ČSN 73 0580-2 Denní osvětlení budov – Část 2: Denní osvětlení obytných budov.
- 19) ČSN EN 12193 Světlo a osvětlení – Osvětlení sportovišť.

Úplné znění ke dni 1. 7. 2024 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů.

20) Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

21) Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů.